

CONDITIONALITEIT – NIET-PRODUCTIEVE ELEMENTEN EN ANDERE VOORWAARDEN VOOR MEER BIODIVERSITEIT OP LANDBOUWBEDRIJVEN (GLMC 8) 2023

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 08.03.2023: punt 1.1.9 aangepast en onder punt 1.3 werd “bijkomende bestemming” vervangen door “gespecialiseerde productiemethode”
- (2) 10.03.2023: Punt 1.1.7 verduidelijking oppervlakte akkerrand/bufferstrook; punt 1.1.10: verduidelijkingen vanggewassen + toevoeging bijlage; punt 4: schrapping bestrijding akkerdistel
- (3) 26.04.2023: Punt 1: verduidelijking dat BO's en ecoregelingen niet verenigbaar zijn met NPE; Punt 1.1.10: verduidelijking vanggewassen + Vervanging bijlage

Deze norm moet er toe bijdragen dat:

- ▶ er meer ruimte komt voor biodiversiteit op de landbouwbedrijven,
- ▶ waardevolle landschapselementen in het landbouwlandschap worden in stand gehouden
- ▶ vogels tijdens de broedperiode worden beschermd,
- ▶ de inzet van gewasbeschermingsmiddelen in de strijd tegen invasieve planten beperkt blijft.

- ▶ Hou voldoende niet productieve elementen en arealen aan op het landbouwbedrijf
- ▶ Behoud de landschapselementen
- ▶ Snoei niet tijdens het broedseizoen
- ▶ Bestrijd invasieve plantensoorten.

1 NIET-PRODUCTIEVE ELEMENTEN EN AREALEN (NPE)

U moet minstens 4% van het bouwland gebruiken om niet-productieve elementen en/of arealen (NPE) aan te houden. Een tweede optie is het aanhouden van minstens 3% van het bouwland als NPE en aan te vullen tot minstens 7% van het bouwland met vanggewas. Opgelet: er zijn omrekeningsfactoren van toepassing. Zo telt de oppervlakte vanggewas slechts voor 30% mee.

Indien uw bedrijf aan de volgende voorwaarden voldoet, bent u vrijgesteld van de toepassing van deze norm:

- ▶ Bedrijven waarvan meer dan 75 % van het bouwland wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, braak ligt, wordt gebruikt voor de teelt van vlinderbloemige gewassen of wordt gebruikt voor een combinatie van deze toepassingen;

- ▶ Bedrijven waarvan meer dan 75 % van het subsidiabele landbouwareaal blijvend grasland is, wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen of voor de teelt van gewassen onder water, hetzij voor een aanzienlijk deel van het jaar of voor een aanzienlijk deel van de gewascyclus, of onderworpen is aan een combinatie van die toepassingen.

Volgende elementen komen in aanmerking als NPE:

- ▶ houtkanten
- ▶ groep van bomen
- ▶ hagen en heggen
- ▶ bomenrijen
- ▶ sloten
- ▶ één meter teeltvrije strook langs oppervlaktewaterlichamen
- ▶ akkerranden en bufferstroken
- ▶ poelen
- ▶ braakliggend land

De niet-productieve elementen en arealen omvatten lijnelementen en percelen. De lijnelementen zijn de hagen en heggen, de bomenrijen, de sloten en de één meter teeltvrije strook. De percelen zijn houtkanten, groep van bomen, akkerranden en bufferstroken, poelen en braakliggend land.

Niet-productieve elementen en arealen waarvoor u een vergoeding krijgt via een beheerovereenkomst, een agromilieuklimaatmaatregel of een ecoregeling, tellen niet mee voor het te behalen minimumpercentage NPE. Enkel de beheerovereenkomsten voor onderhoud kleine landschapselementen zijn combineerbaar met NPE.⁽³⁾

1.1 VOORWAARDEN PER TYPE NPE EN VANGGEWAS

1.1.1 Houtkant

- ▶ Een houtkant is een uitgestrekte en aaneengesloten vegetatiestrook, vrijstaand van andere landschapselementen, die bestaat uit struiken of uit bomen. Een houtkant is maximaal 10 meter breed.
- ▶ De houtkant grenst aan bouwland in gebruik door de landbouwer voor de hoofdteelt

1.1.2 Groep van bomen

- ▶ Een groep van bomen bestaat uit bomen in groep met overlappende kruinen of vrijstaand en heeft een maximale oppervlakte van 0,30 hectare
- ▶ De groep van bomen grenst aan bouwland in gebruik door de landbouwer voor de hoofdteelt

1.1.3 Haag of heg

- ▶ Een rij bomen of struiken die naast elkaar staan, aaneengesloten zijn en overal minder dan twee meter breed
- ▶ De haag of heg grenst aan bouwland in gebruik door de landbouwer voor de hoofdteelt

1.1.4 Bomenrij

- ▶ Een bomenrij is een lijnvormig vrijstaand landschapselement dat bestaat uit minstens drie bomen in één rij geplant met maximaal twintig meter tussen de stammen;
- ▶ De bomenrij grenst aan bouwland in gebruik door de landbouwer voor de hoofdteelt.

1.1.5 Sloten

- ▶ De sloot moet minstens twee en maximum zes meter breed zijn, en mag geen betonnen wanden hebben.
- ▶ De sloot grenst aan bouwland in gebruik door de landbouwer voor de hoofdteelt

1.1.6 Eén meter teeltvrije strook naast een oppervlaktewaterlichaam

- ▶ De één meter teeltvrije strook grenst aan een oppervlaktewaterlichaam.
- ▶ De één meter teeltvrije strook ligt op bouwland in gebruik door de landbouwer voor de hoofdteelt
- ▶ Als de strook breder is dan één meter kan die ingetekend worden als bufferstrook of akkerrand die kan meetellen als NPE bufferstroken en akkerranden. De strook zal dan niet meer meetellen als één meter teeltvrije strook.
- ▶ De strook moet ofwel bedekt zijn door spontane vegetatie, ofwel door de inzaai van een gewas, zonder dat er landbouwproductie op mag plaatsvinden.
- ▶ Als de strook kan worden onderscheiden van de aangrenzende teelt, mag die worden begraasd of gemaaid.

1.1.7 Bufferstroken en akkerranden

- ▶ De akkerrand of bufferstrook grenst aan bouwland in gebruik door de landbouwer voor de hoofdteelt. Een bufferstrook is een akkerrand die grenst aan een oppervlaktewaterlichaam of een kwetsbaar landschapselement, zoals een houtkant, heg, poel, holle weg, ...
- ▶ De akkerrand of bufferstrook is minstens één meter breed en moet als een apart perceel worden ingetekend. *De oppervlakte van de akkerrand of bufferstrook is kleiner dan de oppervlakte van het perceel waarvan de akkerrand of bufferstrook is afgesplitst.*⁽²⁾
- ▶ De akkerrand of bufferstrook moet ofwel bedekt zijn door spontane vegetatie, ofwel door de inzaai van een gewas, zonder dat er landbouwproductie op mag plaatsvinden.
- ▶ Als de akkerrand of bufferstrook kan worden onderscheiden van de aangrenzende teelt, mag die worden begraasd of gemaaid.
- ▶ Er is geen combinatie mogelijk met de ecoregeling bufferstroken.
- ▶ Er is geen combinatie mogelijk met de één meter teeltvrije strook.

1.1.8 Poel

- ▶ Een poel is een geïsoleerd watervlak met een maximale oppervlakte van 0,10 hectare.
- ▶ De poel grenst aan bouwland in gebruik door de landbouwer voor de hoofdteelt. De één meter teeltvrije strook langs de poel komt ook in aanmerking als NPE.

1.1.9 Braakliggend land

- ▶ Braakliggend land is bouwland waarop geen landbouwproductie plaatsvindt maar waarop ofwel een spontane vegetatie tot ontwikkeling komt ofwel een maatregel wordt genomen om de biodiversiteitsvoordelen te vergroten.
- ▶ In 2023 kunt u ook een perceel met aardappelen, groenten of graangewassen in gebruik voor de hoofdteelt als braak aangeven. Het perceel mag dan niet in een groen bestemmingsgebied liggen. De groene bestemmingsgebieden zijn de groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden of de bestemmingsgebieden die vergelijkbaar zijn met die gebieden zoals ze zijn aangewezen op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen die van kracht zijn in de ruimtelijke ordening.

Opmerking: indien u op dit braak perceel ook een vanggewas aangeeft, wordt het vanggewas niet meegeteld bij het % vanggewas voor NPE. De oppervlakte van het perceel kan maar 1 keer in rekening worden gebracht voor NPE⁽¹⁾.

1.1.10 Vanggewas

- ▶ Het perceel is in gebruik voor de hoofdteelt.
- ▶ Op het perceel wordt een vanggewas ingezaaid dat is opgenomen in de bijlage bij deze fiche⁽²⁾.
- ▶ Het vanggewas wordt minstens tot de volgende data aangehouden:
 - > op de zware kleigronden: minstens aanhouden tot en met 15 oktober;
 - > op percelen gelegen in de landbouwstreek 'de Leemstreek', die geen zware kleigronden zijn: minstens aanhouden tot en met 30 november;
 - > op percelen, andere dan punten 1° en 2° : minstens aanhouden tot en met 31 januari van het volgende jaar.⁽²⁾
- ▶ Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is niet toegestaan ⁽³⁾.

1.2 BEREKENING NPE

Voor elk type element is bepaald in welke mate het kan bijdragen aan het totale areaal 'niet productieve elementen' op het bedrijf, dit is vertaald in de wegingsfactor. Voor de lijnelementen bestaat ook een omzettingsfactor om de lengte om te rekenen naar een oppervlakte. De oppervlakte NPE die in rekening wordt gebracht is voor percelen de perceelsoppervlakte vermenigvuldigd met de wegingsfactor, voor lijnelementen de lengte van de lijn vermenigvuldigd met de omzettingsfactor en vermenigvuldigd met de wegingsfactor.

Type niet productief element of oppervlakte	Wegingsfactor	Omzettingsfactor
Braakliggend land	1	-
Akkerranden en bufferstroken	1,5	-
Houtkant	2	-
Heggen en hagen	2	2,5
Groep van bomen	1,5	-
Bomenrij	2	2,5
Poel	1,5	-
Eén meter teeltvrije strook	1,5	-
Vanggewas	0,3	-
Sloten	2	2,5

Tabel 1: Overzicht van wegingsfactor en omzettingsfactor per type NPE.

1.3 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG OP DE VERZAMELAANVRAAG OF HET E-LOKET?

De niet productieve elementen zijn terug te vinden in verzamelaanvraag, in het scherm 'Niet productieve elementen' onder 'Conditionaliteit' en zijn afhankelijk van het type element, of het om een perceel of een lijn gaat.

Een perceel braakliggend land, houtkant, groep van bomen, poel, akkerrand en bufferstrook of vanggewas wordt automatisch geselecteerd op basis van de teeltcode of de gespecialiseerde productiemethode ⁽¹⁾ en de gebruikperiode uit de lijst van percelen. Een perceel braakliggend land geeft u aan met hoofdteelt 82, 98 of 9831. In 2023 kunt u ook een perceel met aardappelen, groenten of graangewassen in gebruik voor de hoofdteelt als braak aangeven. In 2023 geeft u daarvoor als

hoofddeelt de teeltcode van groenten, aardappelen of graan op en geeft u daarnaast de bijkomende bestemming 'BRU' op om dit perceel als NPE te laten meetellen ⁽¹⁾. Een houtkant geeft u aan met hoofddeelt 4, een groep van bomen met hoofddeelt 895, een poel met hoofddeelt 3, een akkerrand en bufferstrook met gespecialiseerde productiemethode ⁽¹⁾ AKR en een vanggewas met een nateelt vanggewas.

De lijnelementen sloten en één meter teeltvrije strook worden automatisch berekend en meegenomen als ze aan de voorwaarden voldoen. Dat geldt ook voor de bomenrijen die in 2022 als perceel werden aangegeven.

De lijnelementen hagen en heggen en de bomenrijen die nog niet eerder werden aangegeven moeten manueel worden ingetekend als die aanwezig zijn op percelen bouwland in gebruik voor de hoofddeelt. Dat kan in het scherm 'Conditionaliteit'.

2 INSTANDHOUDEN LANDSCHAPSELEMENTEN

U moet binnen én buiten de zones aangeduid in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura2000-gebieden) het verbod op het wijzigen van landschapselementen, de (omgevings)vergunningsplicht voor het wijzigen van landschapselementen en de voorwaarden opgenomen in de vergunning, naleven.

3 VERBOD OP HET SNOEIEN TIJDENS HET BROEDSEIZOEN.

Om verstoring van broedende vogels te vermijden is het tijdens het broedseizoen (indicatief is dat van 15 maart tot 15 juni) verboden om heggen en bomen te snoeien.

4 BESTRIJDING VAN INVASIEVE PLANTENSOORTEN⁽²⁾

4.1 BESTRIJDING KNOLCYPERUS

Op percelen besmet met knolcyperus is de teelt van knol-, bol- en wortelgewassen niet toegestaan.

Een perceel is besmet met knolcyperus wanneer er 10 m² of meer duidelijk besmet is met knolcyperus. Een m² is duidelijk besmet als er minimaal 10 planten/m² staan ofwel een minimale bodembedekking van 50% is (vanaf aan één van deze voorwaarden voldaan is, telt de m² mee).

Percelen waarop een besmetting met knolcyperus wordt vastgesteld, zullen in de verzamelaanvraag aangemerkt worden.

Wanneer uw perceel besmet is met knolcyperus, neemt u best contact op met een praktijkcentrum met ervaring in de bestrijding van knolcyperus voor verdere begeleiding, zoals Inagro, Proefhoeve Bottelare, Hooibeekhoeve of PVL Bocholt.

Kunstmatige creatie van voordelen

Iedere vorm van bedrijfsorganisatie of aangifte die artificieel opgezet wordt met het oog op het veilig stellen van steunbetalingen of het verkrijgen van meer betalingen, evenals het ontlopen van verplichtingen zoals conditionaliteit... wordt beschouwd als 'het kunstmatig creëren van voorwaarden om een voordeel te bekomen' conform artikel 62 van verordening (EU) 2021/2116. Deze beoordeling zal over campagnes heen gebeuren en kan aanleiding geven tot correctieve acties.

Disclaimer

Het Vlaams Gewest heeft deze fiches met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld op basis van de meest actuele beschikbare informatie. Het Vlaams Gewest kan evenwel geen enkele garantie geven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze fiches. U mag deze informatie niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies of een equivalent daarvan beschouwen. Het Vlaams Gewest/de Vlaamse Gemeenschap kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor schade die u zou ondervinden door het gebruik van de informatie die in deze fiches/website is opgenomen.

Bijlage Lijst met vanggewassen⁽²⁾

BIJLAGE: LIJST MET VANGGEWASSEN⁽³⁾

	Omschrijving vanggewas	Teeltcode
1°	Japanse haver	34
2°	Boekweit	37
3°	Grasland	60
4°	Graskruiden mengsel	63
5°	Winterhaver	341
6°	Zomerhaver	342
7°	Sorghum	381
8°	Zaaizaad grassen	601
9°	Festulolium	638
10°	Snijrogge	639
11°	Gele mosterd	643
12°	Phacelia	645
13°	Tagetes (Afrikaantje)	646
14°	Andere niet-vlinderbloemige groenbedekker	647
15°	Nyger	649
16°	Nootzoetraapzaad	651
17°	Komkommerkruid	652
18°	Soedangras	653
19°	Zwaardherik	654
20°	Sareptamosterd	655
21°	Bladrammenas	656
22°	Gras in onderzaai	657
23°	Mengsel van niet-vlinderbloemige groenbedekkers	659
24°	Grasklaver	700
25°	Voederkool (bladkool)	741
26°	Graszoden	955
27°	Winterraapzaad	4112
28°	Zomerraapzaad	4122